

vergadering **C305 – OND33**

zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 22 september 2011

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de verschillen in schoolresultaten tussen allochtonen en autochtonen en de aangekondigde proefprojecten ter zake - 213 (2010-2011)	3
Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de onderfinanciering van de scholenbouw - 214 (2010-2011)	10
Met redenen omklede motie	16
Interpellatie van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de oprichting van een nieuw type in het buitengewoon onderwijs, speciaal voor kinderen met een autismespectrumstoornis (ASS): type 9 - 220 (2010-2011)	16
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de hygiëne in schoolgebouwen - 2581 (2010-2011)	21
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de evaluatie van leerlingen bij het beëindigen van de leerplicht - 2600 (2010-2011)	23

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

**Interpellatie van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de verschillen in schoolresultaten tussen allochtonen en autochtonen en de aangekondigde proefprojecten ter zake
- 213 (2010-2011)**

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, collega's, op het eerste gezicht kan mijn interpellatie beperkt lijken. Ik heb ze opgesteld naar aanleiding van uw uitspraak in de krant over aangekondigde proefprojecten, onder de – zelfs naar mijn mening op het eerste gezicht misleidende – titel: 'School op maat van de migrant'. Deze interpellatie is echter ruimer dan dit, want zoals steeds in onderwijsmateries, kan het ene dossier niet worden losgekoppeld van het andere.

Minister, het verschil in schoolresultaten tussen migranten en autochtone leerlingen is nergens groter dan in Vlaanderen. Dat wisten we al uit de vorige driejaarlijkse analyses van de PISA-gegevens (Programme for International Student Assessment), maar wordt ook nu weer bevestigd door een nieuwe analyse van de Koning Boudewijnstichting. Daarom kondigde u in de laatste week van augustus aan dat er vanaf het schooljaar 2012-2013 in het basisonderwijs vijf jaar durende proefprojecten komen om allochtone kinderen of kinderen die uit een problematische opvoedingssituatie komen, beter te begeleiden. De kostprijs van de projecten bedraagt 1 miljoen euro.

Concreet komt het erop neer dat negen proefscholen met veel vreemde kinderen hun lesmethode net op deze kansengroep zullen afstemmen. Aangezien deze GOK-leerlingen (gelijke onderwijskansen) voornamelijk bestaan uit allochtone kinderen die vooral in de grote steden te vinden zijn, neem ik aan dat de projecten zich voornamelijk daar zullen situeren. Uit een krantenartikel van vorige week heb ik vernomen dat u met een vrij grote delegatie een reis hebt gemaakt naar Amsterdam.

De essentie van de zaak is dat het onderwijsniveau in onze scholen daalt, onder andere door een veranderende maatschappij met een grote aanwezigheid van vreemdelingen, die door hun sociaal-economische en taalachterstand qua onderwijsniveau ver achterop hinken.

Minister, het volgende citaat komt van u uit de discussie over het dalende niveau van het onderwijs naar aanleiding van een enquête in Het Nieuwsblad: "Kinderen met achterstand – ongeacht hun afkomst of origine – moeten te allen tijde worden geholpen." Ik vraag me af waarom het net ons onderwijs is, dat overal ter wereld wordt bestempeld als kwaliteitsvol en van hoog niveau, dat u wilt aanpassen aan allochtone kinderen, en niet andersom?

Uit verschillende hoorzittingen in het vorige parlementaire werkjaar is meermaals gebleken dat de achterstand van allochtonen vooral te wijten is aan een taalachterstand. Allochtone kleuters gaan minder snel naar school en spreken thuis soms geen woord Nederlands. Hierdoor lopen ze in het eerste studiejaar een achterstand op die met zeven uren Nederlands in de klas niet kan worden ingehaald als er thuis geen inspanningen worden gedaan. Dus ligt de oplossing eigenlijk eerst bij het integratiebeleid van minister Bourgeois, dat aantoonde dat het op dit moment faalt. De taalachterstand die allochtonen oplopen in de eerste jaren, dragen ze heel hun schoolcarrière mee, en dat leidt veelal tot voortijdige schooluitval, geen diploma, minder kansen op de arbeidsmarkt, enzovoort. Vandaag staat in een artikel in Metro dat een op de vier werklozen in ons land een taalachterstand heeft. Dat toont weer aan dat taal heel belangrijk is.

Het is dus belangrijk dat allochtonen meekunnen in ons schoolsysteem. Uit de kranten kan ik opmaken dat de proefprojecten ertoe zullen leiden dat de scholen zich zullen inleven in de leefwereld van de migrant. Dit is werkelijk de wereld op zijn kop. De projecten zouden eerder

moeten inzetten op het aanpassen van allochtonen aan de Vlaamse maatschappij, meer bepaald via het inzetten op de taal.

Al negen jaar bestaat het GOK-decreet, waarbij extra financiële en materiële ondersteuning wordt gegeven aan scholen met een grote concentratie aan kansarme leerlingen. Nochtans is de kloof tussen allochtone en autochtone leerlingen nergens ter wereld zo groot als hier. Het GOK-decreet heeft dus duidelijk gefaald, anders zouden er geen extra maatregelen nodig zijn.

Minister, voor deze specifieke projecten wordt 1 miljoen euro uitgetrokken. Nochtans wordt aan scholen met veel GOK-leerlingen extra financiële steun verleend. U bent zelfs van plan om die financiële steun op basis van het GOK-decreet uit te breiden naar reguliere steun. Aangezien ze meestal in stedelijk gebied liggen, krijgen deze scholen ook nog eens geld uit het Stedenfonds. De discrepantie tussen scholen in grote steden en plattelandscholen wordt hierdoor wel zeer groot.

Minister, ik verwees al naar het krantenartikel van vorige week, waarin tot mijn vreugde staat dat u het project in Amsterdam bent gaan bekijken, waardoor u ingaat op mijn suggestie die ik maakte tijdens de besprekingen over witte scholen en zwarte scholen. U zegt dat er geen copy-paste kan gebeuren van Amsterdam naar hier.

De vraag rijst intussen of apart onderwijs voor allochtonen de segregatie niet in de hand zal werken. Vlaanderen heeft de afgelopen tien jaar juist alle energie gestopt in het mengen van de scholen. Minister, u zegt: “Wij gaan ervan uit dat een school een afspiegeling is van de buurt. Is de buurt zwart, dan is de school dat ook. Dat is een gegeven dat je niet zomaar verandert. Daarnaast wordt aan de eindtermen niet geraakt. De methode zal anders zijn, het eindresultaat moet hetzelfde zijn.”

Toen ik dat gisteren las, was ik net het voorstel van decreet over het inschrijvingsrecht aan het doornemen, dat deze namiddag op het programma staat. Hoe kan er nu nog enige coherentie in dit verhaal zitten? Aan de ene kant bespreken we het voorstel van decreet over het inschrijvingsrecht, om een zo groot mogelijke sociale mix te krijgen, en aan de andere kant investeert u in concentratiescholen. Ik pleit voor alle duidelijkheid ook voor goede zwarte scholen en goede witte scholen, maar vooral voor goede scholen, en niet per se voor de sociale mix. Ik vind dit toch enigszins contradictorisch met wat u in het artikel hebt gezegd.

Minister, welke scholen zullen vanaf volgend jaar in aanmerking komen voor dit proefproject? Ik heb vernomen dat het vooral Antwerpen, Brussel en Gent zullen zijn. Hoe ziet u het afstemmen van lesmethodes in die scholen op allochtone leerlingen concreet? Is het niet beter om het probleem ineens bij de wortels aan te pakken en allochtone kinderen met taal- en leerachterstand onder te brengen in een taalbadklas?

Intussen hebben we ook al vernomen dat ze in Gent met een dergelijk proefproject gestart zijn. Ze noemen het een inburgeringsklas. Ik hoop dat dat dan meer is dan taal, en bijvoorbeeld ook inburgering in onze Vlaamse maatschappij inhoudt. Is het een dergelijk project dat u voorstaat, of is het iets anders?

Zijn deze projecten besproken met de minister van Inburgering, Geert Bourgeois? Past dit in zijn integratiebeleid? Hij focust vooral op inburgering, taalachterstand enzovoort. Of zegt dit eerder dat het integratiebeleid van minister Bourgeois tot nu toe heeft gefaald?

Wordt in proefscholen boven op het project het GOK-decreet toegepast, of komt het project in de plaats van het GOK-decreet? Wordt de subsidiëring van deze scholen aangepast? Komt het extra budget boven op de extra middelen vanuit het GOK-decreet, of vervangt het die GOK-middelen?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, de problematiek die mevrouw Van Steenberge in haar interpellatie aanhaalt, is niet nieuw. Het blijkt een bijzonder hardnekkig probleem te zijn, als

je de artikels die erover verschijnen en de maatschappelijke discussie die erover gevoerd wordt, in hun totaliteit bekijkt.

Vanuit de commissie Onderwijs verdedigen wij, partijoverstijgend, de optimale onderwijskansen voor alle leerlingen. Daar gaat de discussie niet over. Wat de allochtone leerlingen betreft, is het inzetten op een sterke kennis van het Nederlands wel fundamenteel. Mevrouw Van Steenberge verwijst naar een taalbadklas en een taalbadjaar op jonge leeftijd. Ik meen dat we daar niet genoeg en niet vroeg genoeg op kunnen inzetten. De degelijke kennis van het Nederlands is de basis voor alles. Als er leerlingen zijn die eventueel buiten de schooluren geremedieerd moeten worden, draagt dat mijn persoonlijke voorkeur weg.

Wat betreft het engagement en de verantwoordelijkheden van de ouders, moeten we eerlijk durven te zeggen dat zij daar een grote speler in zijn. Als we volop inzetten op de leerlingen, maar de ouders onvoldoende of niet tijdig ondersteunen, zal het rendement op termijn zeker niet voldoende zijn.

Mevrouw Van Steenberge, u verwees al naar minister Bourgeois. Hij is inderdaad coördinerend minister op het gebied van asiel en migratie, en hij heeft inderdaad een integratiebeleid uitgewerkt, maar de vakministers zijn ook verantwoordelijk voor hun eigen beleidsdomein. Wat Onderwijs betreft, is het minister Smet die het voortouw moet nemen, en niet minister Bourgeois.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, als ik mijn collega's hoor, lijkt het alsof er geen vakantie geweest is. We zijn begonnen waar we gestopt zijn. Op het einde van het vorige werkjaar ging het ook over het niveau en de taalachterstand van allochtone kinderen. Dat onderwerp zal ook in de toekomst belangrijk blijven. Ook uw Talennota speelt in dit verband een grote rol. Die nota kan al een aanzet geven om een van de grootste problemen binnen ons onderwijs aan te pakken.

Ik had zelf een vraag om uitleg ingediend over ditzelfde onderwerp, zij het een paar dagen na het interpellatieverzoek van mevrouw Van Steenberge. Mijn vraag is dan ook onontvankelijk verklaard, zoals de regelgeving in het Vlaams Parlement voorschrijft. Ik wil toch even reageren op een aantal aspecten uit de interpellatie van mevrouw Van Steenberge.

Mevrouw Van Steenberge haalt de grote aanwezigheid van vreemdelingen aan als een van de oorzaken van het dalen van het onderwijsniveau in onze scholen. Ik vind dat een beetje kort door de bocht. Het hangt er onder meer van af hoe je die kwaliteit van het onderwijs, maar ook de samenstelling van een school, interpreteert. In bepaalde concentratiescholen is de kwaliteit niet beter of niet slechter. We zouden het hier ook kunnen hebben over het niveau in sommige witte scholen, waar geen allochtone kinderen zijn. Er zijn ook onderzoeken die aangeven dat het niveau in concentratiescholen wel goed is en dat de kinderen er wel goed scoren.

Ik pleit noch voor witte scholen, noch voor concentratiescholen. Het beste zou zijn dat we een echte sociale mix zouden hebben in Vlaanderen, maar daar zijn we nog niet. We moeten daar volop op inzetten. Het onderwijssysteem moet zich echter ook aanpassen aan de veranderende maatschappij en rekening houden met de diversiteit onder de leerlingen. Minister, u haalt in uw Talennota ook een aantal richtlijnen aan om daar in de toekomst veel meer rekening mee te houden.

Ik ben blij dat u 1 miljoen euro uittrekt voor de projecten in drie grote steden: Antwerpen, Brussel en Gent. Ik vind wel dat we geen vijf jaar moeten wachten om die projecten te evalueren, maar dat we een tussentijdse evaluatie moeten uitvoeren. Het lijkt mij nuttig om die projecten met de bevoegde schepen en instanties van de steden regelmatig te evalueren en bij te sturen. Zo kunnen we de ervaring van die projecten ook uitwisselen met scholen die

niet deelnemen aan het project. De resultaten van die evaluaties moeten ook kenbaar worden gemaakt aan het Vlaams Parlement.

Hoe worden de scholen die zullen deelnemen aan de projecten gekozen? Gebeurt dat lokaal, vanuit het departement of dienen de scholen zelf hun project in? Worden de scholen begeleid? Wie neemt die taak op zich?

Kunnen er binnen een aantal scholen brugfiguren worden aangeduid? Kunnen de brede scholen nauwer worden betrokken bij het opzetten van dat project?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik vind dat u de juiste keuze maakt. Het is belangrijk dat we die sociale mix zo veel mogelijk nastreven. We hebben hier echter ook al gezegd dat we de kinderen niet op de bus willen zetten naar de Rand of het platteland om die sociale mix met ijzeren hand na te streven. We zullen in onze steden altijd met een concentratie van gekleurde leerlingen blijven zitten. Het is absoluut noodzakelijk dat we daar extra in investeren om ervoor te zorgen dat we de grote groep kinderen die daar geboren wordt en steeds aangroeit, meekrijgen in onze maatschappij. Anders zitten we in onze steden met een groot probleem, een tikkende tijdbom.

U maakt volgens mij dus de juiste beleidskeuze. Ik vind het echter wel een probleem dat u kiest voor slechts negen proefscholen, drie per stad. Zo kunt u natuurlijk niet iedereen bereiken. Ik zou het liever structureel verankerd zien. We hebben steeds gezegd dat we ervoor willen kiezen om heel wat meer te investeren in de gekleurde concentratiescholen. Het is alvast een stap in de goede richting. Toch zou ik willen pleiten voor structurele verankering, voor het inzetten van de middelen in de scholen waar dat nodig is, namelijk in de scholen met een hoge concentratie GOK-leerlingen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Het is mij een waar genoegen om weer aanwezig te zijn op onze wekelijkse rendez-vous.

Ik vind het een hele mooie eerste vraag. Mevrouw Meuleman, het is waar dat het heel essentieel is in onze steden. Ik wil duidelijk stellen dat ik voor gemengde scholen ben. Het Vlaams Parlement is het daarmee eens, wat bleek uit een debat in de plenaire vergadering. De sociale mix blijft de doelstelling. De eerlijkheid en de feitelijkheid nopen er ons echter toe te erkennen dat er in steden bepaalde wijken zijn met sterke concentraties van mensen die van elders gekomen zijn. Als je pleit voor een model van buurtscholen, kom je automatisch terecht in concentratiescholen, omdat dat nu eenmaal de bevolkingssamenstelling is. Je moet dan niet flauw doen: die kinderen zijn niet dommer of slimmer dan andere kinderen, zij zijn zoals alle kinderen. *(Opmerkingen van mevrouw Gerda Van Steenberge)*

Ik zeg niet dat u dat gezegd hebt, mevrouw Van Steenberge. U staat al scherp. Sommigen durven dat wel eens te beweren. Dat is echter helemaal niet zo. Die kinderen hebben een taalachterstand. Dat klopt wel. Door die taalachterstand beheersen zij het middel, het vehikel, om te kunnen leren, niet goed. Ik zal daar vandaag niet verder op ingaan. Ik ga ervan uit dat er nog verdere vragen of een aparte zitting zal komen over de Talennota. U zult merken dat we in de Talennota heel wat aandacht besteden aan het Nederlands. Zo moeten kinderen verplicht Nederlands gaan leren na de schooluren: op woensdagnamiddag, zaterdagvoormiddag of na de schooluren tijdens de week. Zo worden ze extra uitgerust om de taal te leren.

Het gaat hier helemaal niet om segregatie. We willen er gewoon voor zorgen dat we de eindtermen, die overal dezelfde moeten blijven in Vlaanderen, ook effectief bereiken. Want, mevrouw Pehlivan, het is inderdaad waar dat er in een aantal gekleurde scholen enorme leerwinst is. Dat wil echter niet zeggen dat ze de eindtermen of leerdoelen bereiken. Ik wil dat alle kinderen in Vlaanderen die eindtermen bereiken. Zeker in stedelijke omgevingen, waar er een concentratie is van mensen die van elders komen, met een ander cultureel

referentiekader of andere gewoonten, moeten we de kinderen vanuit hun leefwereld aanspreken. We moeten de kloof tussen de leefwereld en schoolwereld proberen te overbruggen. Eigenlijk schakel je, je maakt een brug. Het is in die zin een integratieantwoord. We willen ervoor zorgen dat die kinderen goed uitgerust zijn om in het secundair onderwijs te starten.

Met kinderen experimenteer je niet. Ik ben het eens met mevrouw Meuleman dat we op een bepaald moment structureel moeten werken. Ik ben daarvan overtuigd, maar u weet dat dit voor de overheid een delicaat gegeven is, want we zijn nu bezig met de pedagogie, met hoe er les wordt gegeven, en daar zegt de overheid eigenlijk niets over. Ik heb daarom een akkoord gemaakt met de onderwijsverstrekkers om dit samen te doen: het ministerie en de onderwijsverstrekkers, de pedagogische begeleidingsdiensten inbegrepen. We zullen starten in de drie steden met drie projecten. We zullen geen vijf jaar wachten om te evalueren, maar uiteraard zullen we dat ook tussentijds doen en als we zien dat we sneller kunnen veralgemenen, zullen we dat uiteraard ook doen.

Voor de proefprojecten hebben we 1 miljoen euro uitgetrokken en daarmee zullen we ze voornamelijk wetenschappelijk opvolgen en zullen we ondersteuning mogelijk maken. We denken ook aan extra ondersteuning, niet zozeer in lestijden, maar eventueel ook anders. U mag immers niet vergeten dat veel van die scholen al een extra omkadering krijgen omdat we de werkingsmiddelen, en vanaf september 2012 de omkaderingsmiddelen, zullen berekenen op de leerlingenkenmerken. Het is gewoon een kwestie van het samenbrengen van de vele ervaringen en inzichten die er zijn en van het maken van een nieuwe methodiek over hoe je lesgeeft, aangepast aan de situatie van de kinderen en aangepast aan de leefwereld. Ik ben heel blij dat er met onderwijsverstrekkers een consensus is bereikt om dat te doen.

Er zullen negen proefprojecten starten. Ze zijn nog niet gekozen, dat zal gebeuren door de onderwijsverstrekkers in het kader van een taskforce die eerstdaags van start zal gaan en waar iedereen in zit. Het is de bedoeling om dat uit te werken en zo concreet mogelijk te vertalen. Het is ook nog altijd de bedoeling om daar in september 2012 mee te beginnen en ik hoop dat we daarin zullen slagen. Alle scholen kunnen daarvoor in aanmerking komen. Het zullen er drie zijn in Brussel, drie in Antwerpen en drie in Gent.

Mevrouw Van Steenberge, het is dus niet of/of, we zullen ook iets doen aan de taalproblematiek, maar heel dikwijls gaat het om meer dan alleen de taalproblematiek. Het gaat ook over de manier van kennisoverdracht, over de manier van schakelen, over hoe handboeken worden gebruikt, over de voorbeelden die worden gebruikt. De bedoeling moet zijn dat de kinderen hetzelfde kennen als de kinderen in Vlaanderen zodat ze op 12-jarige leeftijd goed Nederlands spreken en de eindtermen kennen. We willen dat als ze de capaciteiten hebben om wat we nu nog algemeen secundair onderwijs noemen, te volgen, ze dat ze ook effectief kunnen doen, want op die manier kunnen we onze samenleving versterken.

Ik meen dat ik hiermee op alle vragen heb geantwoord.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, ik veronderstel dat minister Bourgeois het hiermee eens is.

Minister Pascal Smet: Ja, hij gaat uiteraard akkoord. We hebben dit in de Talennota opgenomen en die werd goedgekeurd door de hele regering. U zult ook gemerkt hebben dat we in de Talennota op uitdrukkelijke wens van mij, waar minister Bourgeois heel gelukkig mee was – het was plezierig om hem gelukkig te zien –, de samenwerking tussen Inburgering en Onderwijs veel meer zullen versterken, omdat onderwijs uiteraard een belangrijk inburgeringsmiddel is.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, ik wou ook nog reageren op een paar opmerkingen van collega's. Veel mensen pleiten voor één minister voor Migratie en Asiel,

maar die is er voorlopig nog niet in de Vlaamse Regering, want minister Bourgeois is nog steeds alleen minister van Inburgering, de bevoegdheden Asiel en Immigratie zitten hier nog niet.

Mevrouw Pehlivan, u kunt natuurlijk ook het licht van de zon ontkennen. Het is uw eigen minister die zegt dat een te grote concentratie van vreemdelingen een van de oorzaken is van de achterstand, maar u spreekt hem tegen. Het is een groter probleem dan alleen het probleem van de taalachterstand. Er zullen misschien ook witte scholen zijn die niet goed scoren, mevrouw, maar die krijgen geen extra middelen. Het ziet er ook in de toekomst niet zo goed uit voor hen, want de middelen zullen vooral gaan naar GOK-kenmerken. De witte scholen zullen nog minder financiële middelen krijgen.

Minister, een aantal zaken uit uw antwoord verheugen me wel, zoals het verplicht Nederlands leren. Ik had vorig jaar al begrepen dat u ook wilt investeren in en focussen op de taalachterstand, want die is vrij belangrijk.

U stelt dat de sociale mix gewenst is door het hele parlement, maar u weet ook dat wij daar tegen zijn.

Minister Pascal Smet: Door bijna het hele parlement.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Dat hebt u niet gezegd, hoor.

Minister Pascal Smet: Dat heb ik gedacht.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voor alle duidelijkheid: ik werk constructief mee aan het Inschrijvingsdecreet, maar ik zal het daarom nog niet goedkeuren.

U zegt zelf dat de sociale mix niet overal mogelijk is wegens de feiten, er zijn nu eenmaal concentratiescholen. Ik heb in mijn interpellatie ook opgemerkt dat zwarte scholen ook goede scholen kunnen zijn en die moeten, voor alle duidelijkheid, ook goed blijven.

U blijft heel vaag over de projecten. U zegt dat we ervoor moeten zorgen dat de breuk tussen de leefwereld van allochtone kinderen en de schoolwereld wordt overbrugd. U zegt niet hoe die overbrugging zal gebeuren. Het is in die projecten blijkbaar de school die zich moet aanpassen aan de allochtone leerling, maar voor mij is vooral belangrijk dat de brug verder gaat. U stelt dat er een breuk is tussen de leefwereld van de allochtone leerling en de schoolwereld, maar dan moet er ook een brug geslagen worden van de leefwereld van de allochtonen en de schoolwereld naar de Vlaamse maatschappij. Die brug ontbreekt tot nu toe in het project. U zult misschien wat meer duidelijkheid geven, maar ik vond uw antwoord op deze vraag heel vaag.

Ik heb ook niet goed begrepen wat het wetenschappelijk comité juist zal doen.

We zullen dit blijven opvolgen. Wanneer de projecten uitgekozen zijn, kunt u misschien naar het parlement komen om te vertellen wat er dan effectief zal gebeuren in die scholen.

Ik hoop, minister, dat u toch blijft focussen op investeringen in alle scholen ongeacht de kleur, ook al zijn ze pimpelpaars met rode bollen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Uiteraard investeren we in alle scholen en zullen we dat ook blijven doen. U hebt dat ook gemerkt in het omkaderingssysteem dat de Vlaamse Regering voor de vakantie heeft goedgekeurd. Dat we 52 miljoen euro extra geven aan de kleuterscholen en het lager onderwijs, is daar een heel mooi voorbeeld van.

Ik ben inderdaad nog niet diep ingegaan op hoe de projecten er moeten uitzien omdat het niet mijn taak is om dat te doen. Ik mag dat zelfs niet volgens de Grondwet. Het is aan die taskforce om uit te werken hoe dat in die scholen zal gebeuren. Ik heb u de algemene principes gegeven. Dat kan wellicht met verschillende handboeken en methodes. Uiteraard is het de bedoeling dat die brug ook naar de Vlaamse samenleving wordt gelegd.

U zegt dat de school zich nu moet aanpassen aan de leerlingen. Welnu, de school moet zich altijd aanpassen aan de leerlingen. Dat wil helemaal niet zeggen dat de leerlingen baas zijn in de school of dat er geen discipline en structuur moet zijn in een school. Dat is allemaal nodig. Bij mijn bezoek in Amsterdam zag ik een heel mooie slogan van één van de schooldirecteuren, die ik nooit meer zal vergeten. Ik vind dat we die hier ook moeten projecteren. De slogan luidt: “Het ligt niet aan de leerlingen”. Als de samenleving wijzigt en de kinderen wijzigen, dan is het evident dat je de methodes aanpast van hoe je lesgeeft. Vroeger waren die anders dan nu, en in de toekomst zullen die nog anders zijn. Dat wil niet zeggen dat je de lat lager moet leggen en de eindtermen moet aanpassen of dat je plots Turks of Marokkaans moet beginnen te spreken. Dat zeggen we allemaal niet. Maar de methode, hoe je de kinderen aanspreekt en hoe je de kinderen verheft tot een hoger niveau – om die oude term nog eens te gebruiken –, moet wel anders. Dat is de betekenis van toen ik twee weken geleden over de kwaliteit van het onderwijs zei dat een beperkt aantal leerkrachten – dat betekent dus een klein groepje en niet de overgrote meerderheid – nog niet mee is met de tijd en nog droomt van vroeger. Dat is hun recht om daarover te dromen, alleen denk ik dat dat niet het antwoord is op de uitdagingen van de toekomst.

Ik wil nog eens duidelijk zeggen dat er uiteraard structuur nodig is in onze scholen en dat er uiteraard discipline nodig is in onze scholen. Een school is geen vrijetijdsactiviteit. Dat vraagt inspanningen. Maar als het plezierig kan, dan mag het toch ook plezierig. Laten we er maar een goede mix van maken. Het heeft me ook gestoord dat sommigen – ik zeg niet u – de indruk wekken dat alle kinderen nietsnutten zijn en dat het allemaal wandelende tijdbommen zijn. Het overgrote deel van onze Vlaamse kinderen zijn normale kinderen waar geen enkel probleem mee is en die al eens een upje en een downtje hebben. Er is inderdaad een iets te grote groep van kinderen waar we wel zorgproblemen en andere problemen mee hebben. Laten we ons daarop richten en hen met een aangepaste methodiek benaderen. Dat is wat we willen. Dat is misschien een iets minder dramamaatschappij.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, u hebt altijd goed kunnen praten, maar als er ergens een mix is, is het een mix in uw antwoord. U zegt alles door elkaar. Het is bijna de Bond Zonder Naam. Als u geen minister meer bent, kunt u de slogans van de Bond Zonder Naam beginnen uit te vinden.

Minister Pascal Smet: Ik vond dat altijd mooie slogans. Ik vond dat er veel waarheid in zat.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, de scholen moeten zich niet aanpassen. Dat is iets heel anders dan het onderwijs dat zich gaat aanpassen. Soms wordt dat door elkaar gemixt. Scholen moeten zich aanpassen aan de leerlingen? Ja, de leerkracht moet inspelen op de leerling. Dat is waar. Maar het gaat wel over het onderwijs. Wat bieden wij onze kinderen nog? Daar gaat het over.

Minister Pascal Smet: Dat is altijd maar strenger geworden. Als ik de eindtermen die we nu vragen, vergelijk met vroeger, ligt de lat altijd maar hoger. Ik hoor sommige professoren dat ook zeggen. Als je vergelijkt wat die professoren die aan de universiteit zaten, moesten kennen, met wat studenten nu moeten kennen, dan zou je schrikken.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik heb vier kinderen. Ik zie ook wel welke handboeken er zijn. Ik merk dat er bijna geen geschiedenis en aardrijkskunde meer gegeven wordt. Als men dan hoort dat er in Hasselt aan de universiteit al cursussen Nederlands moeten worden gegeven aan studenten die instromen omdat ze niet voldoende Nederlands krijgen in het secundair onderwijs, dan stel ik me daar vragen bij. Er is een verschil tussen de scholen die zich aanpassen aan de leerlingen en het onderwijs dat zich moet aanpassen, want het traditioneel onderwijs vind ik geen slecht onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, ik wil nog even het woord nemen omwille van het feit dat ik de responsabilisering van de ouders in het betoog heb gemist. We zitten hier met een aantal proefprojecten. De onderwijsverstrekkers zullen daarvoor instaan, maar wat is daar eventueel de betrokkenheid en de taak van de ouders in?

Wat betreft de kwaliteit van het onderwijs, waar mevrouw Van Steenberge aan refereert: iedereen klaagt. In 2000 voor Christus kloeg men ook. De eindtermen kunnen zeker serieus zijn, maar de manier waarop scholen die wensen te bereiken, daar kan iets over gezegd worden. Als er de vaststelling is dat iemand met een diploma Nederlands niet foutloos schrijft, dan is er iets mis. Dat is niet goed te keuren. Dat is wel een andere discussie.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Mevrouw Van Steenberge haalde aan dat ook witte scholen laag scoren. Ik heb daar geen enkel probleem mee. Het gaat effectief over de sociaal-culturele achtergrond van de kinderen, bij wit of zwart, het maakt me niet uit. In witte scholen zijn ook kinderen die niet in een perfecte situatie zitten. In die zin zal het belangrijk zijn, of men nu wit of allochtoon is, in bepaalde projecten het niveau van de school naar boven te halen. Je zult moeten investeren in de ouderbetrokkenheid, in tegenstelling tot scholen waar de ouders automatisch uit zichzelf mee inspelen op wat er op school gebeurt. Het zal afhangen van de projecten om de ouders te betrekken, zoals mevrouw Celis aanhaalt. Minister, het zal misschien één van de pijlers zijn binnen het project om de nadruk op te leggen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Er zal bijzondere aandacht aan de ouderbetrokkenheid worden besteed. In mijn Talennota zult u merken dat we daarin nog verder willen gaan, samen met minister Bourgeois overigens. We zouden willen dat de meeste scholen tijdens de schooluren lessen Nederlands voor de ouders organiseren in de school. Dat past in de brede school. Dat zal een grote stap voorwaarts zijn in de kennis van het Nederlands.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Nog een laatste opmerking, hoewel het niet reglementair is. Het is toch wel kortzichtig van mevrouw Pehlivan die het heeft over de betrokkenheid van de ouders: als mevrouw Celis dat aanhaalt, is het goed. Ik heb dat in mijn interpellatie ook gezegd, mevrouw Pehlivan. Als er iets goed is, kunt u het misschien ook eens zeggen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de onderfinanciering van de scholenbouw
- 214 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, volgens de laatste telling zijn er in Vlaanderen 6318 vestigingsplaatsen, verdeeld over 16.666 gebouwen met daarin 206.935 lokalen. Alles samen is dat goed voor 15,8 miljoen vierkante kilometer aan onderwijsoppervlakte.

Dit gebouwenpark is echter sterk verouderd. Maar liefst 29 procent van onze gebouwen dateert van voor 1950. Slechts 15 procent is na 1990 gebouwd. Daarbij moet worden opgemerkt dat de infrastructuur van het gemeenschapsonderwijs gemiddeld van recentere datum is dan de infrastructuur van het vrij en het vrij officieel onderwijs.

De scholen van het vrij gesubsidieerd onderwijs die vandaag voor een goedkeuring in aanmerking komen, hebben hun aanvraag minstens tien jaar geleden op de wachtlijst

ingeschreven. Dat zijn de gelukkige scholen. De scholen van het vrij gesubsidieerd onderwijs die zich vandaag op de wachtlijst inschrijven, mogen op een veelvoud van die wachttijd rekenen. Of de school dan nog steeds dezelfde noden, evenveel leerlingen en dus ook de bijbehorende werkingsmiddelen heeft, is maar de vraag.

De reguliere wachtlijst voor het vrij gesubsidieerd onderwijs is in 2010 tot 2,2 miljard euro subsidies gestegen en telt ondertussen 2315 dossiers. Enkel in 2010 is de lijst al met 316 dossiers aangegroeid. Dit is goed voor 135,8 miljoen euro aan bijkomende subsidienood. De exponentiële groei van de wachtlijst gedurende de laatste jaren zet zich dus door. Wie de aangroei van de wachtlijst naast de beschikbare middelen plaatst, merkt dat de wachttijd enkel langer kan worden.

De bijkomende inspanningen die sinds 2006 zijn genomen, vormen slechts een druppel op een hete plaat. De jarenlange onderfinanciering laat zich nu ten volle voelen. We kennen momenteel de grootste achterstand ooit. Dit is een triest record.

Daarnaast is het ook belangrijk te weten dat het bedrag waarvoor een project op de wachtlijst is ingeschreven, tegen de uiteindelijke uitvoering vele jaren later ten gevolge van de prijsstijgingen een pak hoger ligt. Ten gevolge van de evolutie van lonen en van materialen is het bouwen op tien jaar tijd 50 procent duurder geworden. Enkel voor het vrije net wordt de effectieve geactualiseerde omvang van de wachtlijst op ruim 2,5 miljard euro geschat. Voor alle netten samen zou deze omvang 3 miljard euro overschrijden. Daarnaast valt doorheen de jaren ook een stijging van de bouwbehoefte per leerling en van de kostprijs per vierkante meter waar te nemen.

De stijging van deze investeringskost wordt echter niet weerspiegeld door de veel beperktere middelen die een schoolbestuur kan inzetten. Los van het geschetste structurele probleem, worden de kosten die aan een bodemsanering en aan een voorafgaand archeologisch onderzoek verbonden zijn, volledig op de schoolbesturen afgewenteld.

Dat het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) in het laatste kwartaal van 2010 plots met een tekort in de ordonnanceringskredieten is geconfronteerd en als gevolg hiervan zijn betalingen aan de schoolbesturen heeft opgeschort, heeft enkel voor meer verwarring en meer problemen voor de scholen gezorgd.

Dit is slechts een van de vele elementen die de nood illustreren om AGION zo snel mogelijk van een intern verzelfstandigd agentschap (IVA) naar een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) om te vormen. Op die manier krijgen de schoolbesturen opnieuw rechtstreeks inspraak in de wijze waarop de scholenbouw wordt aangestuurd en kan beter en doelgerichter op aankomende problemen worden geanticipeerd.

In het begin van de vorige legislatuur heeft toenmalig minister Vandenbroucke de eerste gesprekken over het grootste bouwproject voor het onderwijs in Vlaanderen ooit gestart. In de vorm van een pps zouden in één klap een 200-tal scholen worden gebouwd. Na vele jaren van voorbereiding en met een fikse vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke timing staat de DBFM-inhaaloperatie (Design, Build, Finance, Maintain) eindelijk in de startblokken. Er is echter nog steeds grote bezorgdheid over de transparantie van de contractuele voorwaarden.

Eurostat heeft nog geen uitspraak gedaan over de vraag of dit bedrag van 1,5 miljard euro al dan niet als een overheidsuitgave moet worden beschouwd. Dit zou de Vlaamse begroting kunnen doen stijgen. In het allerslechtste geval kan dit de ultieme aanleiding vormen om deze complexe pps-constructie onderuit te halen. Laat ons hopen dat het zover niet komt.

Ondertussen blijven vele schoolbesturen bezorgd of ze erin zullen slagen alle verplichtingen en zeker hun financiële verplichtingen gedurende de volledige looptijd van de aangegane contracten na te komen. Hopelijk stevenen we niet af op een scenario dat met de problematiek van het waarborgfonds kan worden vergeleken. Er lopen momenteel immers

nog steeds duizenden leningen voor de bouw van schoolinfrastructuur met een looptijd van dertig jaar die tussen 1974 en 1 januari 1989 zijn afgesloten. Toen die leningen zijn afgesloten, is te sterk op het effect van de inflatie gerekend om de terugbetalingen op het einde van de leningperiode draaglijk te houden. Meer dan een kwart van de betrokken scholen heeft voor de afbetalingen van deze leningen momenteel meer dan een kwart van de eigen werkingsmiddelen nodig. Dit is een zware aanslag op de normale pedagogische werking.

Daarnaast blijven er in een aantal grotere steden acute problemen om alle leerlingen een plek te geven. Een structurele oplossing hiervoor blijft echter uit. De aanpak van deze problematiek vergt een pak van de schaarse middelen die naar de reguliere scholenbouw zouden kunnen gaan.

Minister, wanneer zal er uitsluitsel komen over het bindend advies dat Eurostat over de budgettaire consequenties van de DBFM-operatie zal uitbrengen? Anticipeert u hierop en, zo ja, op welke wijze? Hoeveel van de negentig projecten die geselecteerd werden in de tweede DBFM-oproep voor het vrije net zullen gerealiseerd kunnen worden via DBFM?

Op welke wijze kan er in een meer structurele aanpak van de capaciteitsproblematiek worden voorzien?

Wat is de stand van zaken van de omvorming van AGIO van IVA tot EVA?

Er wordt reeds jarenlang, in overleg met de Federale Regering, een aanpak van de problematiek van het waarborgfonds beloofd, onder meer door een schuldherschikking. Wat is de stand van zaken? Kan bij gebrek aan federale medewerking – én regering tot nog toe – geen Vlaamse oplossing worden ontwikkeld, bijvoorbeeld door een verlenging van de looptijd van deze leningen?

Weet u van de problematiek dat bodemsaneringen noch door AGIO noch door de OVAM worden betoelaagd? Is dat geen lacune in de regelgeving? Welke mogelijkheden ziet u om hier soelaas te bieden, eventueel in samenwerking met de minister van Leefmilieu?

Welke mogelijkheden ziet u om de kosten die verbonden zijn aan archeologische vooronderzoeken bij de bouw van schoolgebouwen te ondersteunen? Lijkt hierover geen overleg aangewezen met de minister bevoegd voor het onroerend erfgoed?

Tot slot luidt mijn belangrijkste vraag: het Vlaamse regeerakkoord stelt dat “de extra inhaalbeweging die voor de schoolinfrastructuur is ingezet om schoolgebouwen versneld te vernieuwen of te vervangen, moet worden herhaald”. Zal deze tweede inhaaloperatie er effectief komen? Zo ja, onder welke vorm, op welke termijn en met welke omvang? Zijn de voorbereidingen reeds gestart?

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik heb geen extra vragen, want de interpellatie van de heer De Meyer is volledig. Ik zou slechts één aspect willen benadrukken naar aanleiding van een krantenartikel waarin de heer De Meyer zelf wordt vernoemd. De Vlaamse scholenbouw baart Europa namelijk zorgen. De vraag is meer bepaald af of de DBFM-constructie buiten de begroting mag blijven of niet.

Bij een vraag om uitleg van de heer De Meyer op 26 mei 2011, nog niet zo lang geleden dus, konden we uit uw antwoord opmaken dat er nog geen advies was van Eurostat. In dat krantenartikel wordt nu gezegd dat er een voorlopig advies is van Eurostat. Er zouden bijkomende vragen zijn. In de wandelgangen wordt gezegd dat Eurostat nooit zal aanvaarden dat de DBFM-constructie uit de begroting blijft omdat het risico niet groot genoeg is voor de privépartner. BNP-Paribas zelf was niet bereikbaar voor commentaar, en uw kabinet heeft geantwoord “ bezig te zijn met het beantwoorden van de vragen van Eurostat”. Mijn vragen liggen dan ook in de lijn van de vragen van de heer De Meyer.

Welke vragen heeft Eurostat u gesteld? U kunt de geruchten in de wandelgangen misschien ontkrachten. Klopt het dat ze niet akkoord gaan met de 50 procentregel of dat het risico te klein is voor de privépartner? De DBFM zal dus in de begroting moeten zitten. Anticipeert de regering daarop? Wordt dat bekeken door de minister van Begroting, minister Muyters, minister van mevrouw Celis? Hoe zal de regering hierop reageren, aangezien het om een zeer hoog bedrag gaat?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De gesprekken lopen nog, mevrouw Van Steenberge. Ik heb dat al gezegd: zolang de gesprekken lopen, is het noch de gewoonte noch wijs om daar commentaar op te geven. Het is een normale procedure die momenteel loopt. Dat er vragen zouden rijzen, wist iedereen. Dat is niets nieuws bij operaties van die omvang. Ik kan u alleen maar zeggen dat we moeten wachten tot we met alle betrokken partijen tot de antwoorden gekomen zijn. Dan zal Eurostat – op een moment dat ik niet ken – een definitief advies geven.

Hoeveel van de negentig projecten geselecteerd werden in de tweede DBFM-oproep, behoort volledig tot de bevoegdheid van de DBFM-vennootschap. Die is momenteel, samen met de scholen die zich bij de eerste oproep kandidaat hadden gesteld, bezig met het uitzetten van het volledige traject. Het is pas na het afronden van deze oefening dat er een duidelijk zicht zal zijn op het beschikbare bouwvolume. Op een van de laatste overlegvergaderingen werd gezegd dat het in een eerste fase waarschijnlijk om een vijftiental scholen zal gaan.

U hebt gelijk over de meer structurele aanpak van de capaciteitsproblematiek. U hebt uiteraard ook gelijk om te wijzen op de historische achterstand, waarmee ik overigens geen steen wil werpen naar mijn voorgangers. Niet onze voorzitter van vandaag maar een andere voorganger van mij heeft, lang geleden, gezegd dat bouwstenen niet betogen. De afgelopen twintig jaar heeft men de optie genomen om meer in het onderwijs zelf te investeren en minder in de gebouwen. Dat is tot op zekere hoogte begrijpelijk. Dat maakt inderdaad dat we nu rond de 4 miljard euro zitten. De wachtlijst groeit zo sterk aan omdat heel wat scholen er nu van uitgaan dat het lang duurt voor ze aan de beurt komen. Ze zetten zich nu al op de wachtlijst zodat ze aan de beurt komen als het nodig is. Ik wil niet zeggen dat er geen noden zijn, versta me niet verkeerd. We moeten de wachtlijst niet minimaliseren, wel een beetje nuanceren. Het is wel een reële uitdaging voor de toekomst.

Deze Vlaamse Regering moet zorgen voor een nieuwe mechaniek, een tweede DBFM of pps. In welke vorm we dat moeten uitwerken, laat ik nog in het midden, want DBFM is slechts één vorm van een pps-formule. Dat we dat ESR-matig neutraal moeten kunnen doen en dat er grote investeringen moeten komen, daar zijn we ons met ons allen van bewust. We hebben die nog niet opgestart omdat het onze betrachting is om eerst die eerste grote operatie volledig klaar te hebben. Die loopt nu, maar we moeten ze volledig kunnen afronden. Dan beginnen we met de tweede operatie. De gesprekken daarover zijn gestart, maar u weet ook dat dat allemaal niet zo evident is in de huidige financieel-economische tijden. Wij zijn er ons goed van bewust dat voor de globale problematiek van de scholenbouw in Vlaanderen zeker de volgende Vlaamse regeringen de nodige investeringen zullen moeten doen.

De capaciteitsproblematiek is daarvan een onderdeel. In 2010 hebben we 12 miljoen euro uitgegeven en dit jaar 26,2 miljoen euro. Ook volgend jaar zullen we daarvoor in geld in de begroting moeten voorzien. We hebben ondertussen meerdere overlegvergaderingen gehad met de koepels en het GO! om de werkwijze zo uniform en transparant mogelijk te maken, evenwel zonder gerichte oplossingen op specifiek lokaal niveau onmogelijk te maken.

Er is een commissie die concrete infrastructuurdossiers inzake capaciteitsuitbreiding bekijkt, bespreekt en beoordeelt. Er is ook een overleg gestart met de VVSG, het kenniscentrum Vlaamse steden, om samen te bekijken hoe de VVSG de lokale regierol van de steden en de gemeenten kan begeleiden, ondersteunen en versterken, waar steden moeilijkheden hebben om dat op te nemen. Heel belangrijk is opnieuw dat de regierol ligt bij de steden en de

gemeenten. Die moeten masterplannen opstellen. Het is op dat niveau dat de dingen moeten worden ingepland, om op een duurzame manier tot een oplossing te komen.

We zijn volop bezig met de omvorming van AGION van een IVA naar een EVA. Dat wordt getrokken door het departement. Het stappenplan is door de regering voor de zomer goedgekeurd. Eerstdaags, de komende weken dus, zal de parlementaire procedure worden opgestart, want er moeten decretale aanpassingen gebeuren. Dat gebeurt nog dit jaar.

Over het waarborgfonds kan ik niet meer zeggen dan wat ik vorige keer op uw vraag heb geantwoord. Zodra de nieuwe Federale Regering er is, hopelijk snel, zullen we in staat zijn om met hen rond de tafel te zitten en een oplossing te vinden.

Het klopt dat de bodemsaneringen niet door AGION worden gesubsidieerd. AGION heeft als decretale opdracht, zoals door dit parlement is bepaald, om de aankoop, de nieuwbouw en de verbouwing van schoolgebouwen te subsidiëren. Daar zit geen subsidie voor de aankoop van gronden in. Dat verklaart meteen waarom asbestverwijdering in een gebouw wel wordt gesubsidieerd, maar bodemverontreiniging niet. Daarvoor heeft het Vlaams Parlement de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) opgericht. Indien een historische bodemverontreiniging wordt vastgesteld, kan de school onder bepaalde voorwaarden genieten van het begrip ‘onschuld’ en zal de OVAM instaan voor de sanering. Als de school wordt aangeduid als vervuiler, zal die, conform de wettelijke bepalingen, voor de sanering moeten instaan, zoals ook voor andere vervuilers het geval is.

Zowel AGION als de OVAM is zich goed bewust van de financiële impact voor een inrichtende macht als die daarmee geconfronteerd wordt. Men is op dit moment begonnen met een informatie- en bevragingcampagne om de vervuiling van de schoolterreinen in kaart te brengen en de mogelijke financiële impact ervan te becijferen. Dat weet men op dit moment kennelijk nog niet, dus heb ik gevraagd om dat allemaal in kaart te brengen. De inrichtende machten zullen eerstdaags een hele mooie vragenlijst krijgen om in te vullen. Op basis daarvan kan men dan een correcte inschatting maken en kan minister Schauvliege bekijken hoe ze dat budgettair met de OVAM moet regelen.

Archeologische vooronderzoeken zijn in de mode sinds een burgemeester van een stad hier niet ver vandaan daarover wat heeft verteld – laat me het zo uitdrukken. Het is heel uitzonderlijk dat scholen daarmee worden geconfronteerd. De afgelopen jaren is dat slechts één keer gebeurd en is daarover een vraag gesteld. Dat was voor de nieuwbouw van de klaslokalen voor de Vrije Basisschool Sint-Medardus te Knesselare. Het waren opgravingen in de wijk Onderdale voor een kostprijs van 83.769,52 euro. De vzw Provinciaal der Broeders van Liefde heeft dat moeten betalen.

Wij subsidiëren dat niet, om de doodeenvoudige reden dat dat niet in de decretale opdracht van AGION zit. Bij de berekening van de subsidie door AGION wordt wel een forfaitaire toeslag van 7 procent toegekend, die ook voor deze kosten kan worden aangewend. Gelet op het uitzonderlijke karakter van de kosten heeft AGION voor die Broeders van Liefde wel ingestemd om kosten die uit een archeologisch vooronderzoek voortvloeien en die als een werk kunnen worden beschouwd, zoals grondwerken, toch te subsidiëren. U ziet hoe soepel men is. Omdat het zo uitzonderlijk is, is men niet meteen voorstander van structureel overleg met mijn collega. Het is geen dagelijkse praktijk en we hebben ook wel andere besognes. Dat lijkt me een uitvoerig antwoord op alle gestelde vragen.

De heer Jos De Meyer: Minister, bedankt voor uw uitvoerig antwoord. Ik wil nog even stilstaan bij enkele punten. Ik begrijp, als het over Eurostat gaat, dat we op dit moment turbulente financiële tijden meemaken, die de gesprekken niet vergemakkelijken. Ik begrijp ook dat u de kroon niet kunt ontbloten. Dat is evident, op het moment dat u aan het onderhandelen bent. Maar hoe minder er wordt gezegd, hoe meer wilde geruchten er zijn. Ik houd toch een pleidooi dat u die informatie die openbaar mag worden gemaakt, ook geeft.

Misschien is dat toch iets ruimer dan enkel te melden: “Jammer, maar ik mag niets zeggen.”
(Opmerkingen van minister Pascal Smet)

U zegt dat op dit ogenblik ongeveer vijftien van de negentig schoolbesturen zekerheid hebben.

Minister Pascal Smet: Dat is vermoedelijk het geval.

De heer Jos De Meyer: U zegt dat dit vermoedelijk zo is. Ik pleit ervoor dat er zo snel mogelijk duidelijkheid komt. Voor de schoolbesturen is dat uitermate belangrijk. Veronderstel maar eens dat u als dertiende of zeventiende op de lijst staat.

U zegt dat er een structureel tekort van 4 miljard euro is. Het tekort is nog nooit zo groot geweest. Dat is niet uw schuld. Dat tekort is in de loop van de afgelopen decennia, onder verschillende ministers, gecreëerd. Maar een vergelijking met de andere OESO-landen leert ons dat onze uitgaven voor schoolinfrastructuur erg laag zijn, hoewel onze uitgaven voor onderwijs in dezelfde vergelijking niet zo laag zijn. Misschien moeten wij de durf opbrengen om na te gaan of zich geen herschikkingen opdringen.

U zegt terecht dat wij dat cijfer van 4 miljard euro moeten nuanceren. Toch begrijp ik dat het ook voor u een grote zorg is om nog tijdens deze legislatuur belangrijke stappen vooruit te zetten. U zegt dat u de formule nog niet kent. Ik herinner me dat ongeveer een jaar geleden minister Muyters het over een beursgang had. U had het ooit over een volkslening. Waren dat losse flodders, of worden die denksporen nog onderzocht? Het is niet zo dat ik in een van beide direct vertrouwen heb. Maar ik denk wel dat wij snel van een oplossing werk moeten maken. Zo niet, zullen wij er niet in slagen om nog tijdens deze legislatuur belangrijke stappen vooruit te zetten en iets van die tweede fase te realiseren.

Ik wil u nog suggereren om het parlement hierbij te betrekken. Wij hebben met uw voorganger uitvoerig gesproken over de DBFM-formule. Natuurlijk is het zo dat men meer weet wanneer men van de markt terugkomt dan wanneer men er nog naartoe moet, maar toch. De mensen die in die werkgroep actief waren, zullen zich nog herinneren dat wij uw voorganger met aandrang hebben gesuggereerd om niet te werken met een grootschalige aanpak voor geheel Vlaanderen, via één structuur. Zowel wij als andere, externe actoren hebben hem gewaarschuwd voor de enorme risico's van dergelijke aanpak. Wij zeiden hem dat men naar kleinschaliger formules moet zoeken, desnoods via een tussenniveau zoals de provincie, maar zeker niet een grootschalige aanpak nastreven. Ik verwijt uw voorganger niets, maar indien hij meer rekening had gehouden met de suggesties van het parlement, dan had het plaatje er misschien anders uitgezien. Over de gevolgen die zich in dat geval zouden hebben voorgedaan, kan ik niets zeggen.

Inzake de aanpak van de capaciteitsproblemen hebt u het over de regierol van de gemeenten. Ik zeg ‘ja en neen’. Ik wil in dat verband genuanceerd zijn. De Antwerpse schepen van Onderwijs zegt dat hij tussen vandaag en 2020 1,3 miljard euro extra nodig heeft. Dat is dus alleen voor Antwerpen, waar men 49 nieuwe scholen moet bouwen. Als alle schepenen van Onderwijs van Vlaanderen de toekomst van hun gebouwenpatrimonium zo opvatten, dan moet u geen 4, maar 25 miljard euro vrijmaken. Het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) moet de zaak dus goed blijven opvolgen.

Ik ben tevreden met uw uitspraak dat AGION nog dit jaar wordt omgebouwd van een IVA naar een EVA. Wat het Waarborgfonds betreft, wacht u op de nieuwe regering. Samen met u hoop ik dat die er snel komt en dat over deze zaak in de loop van de volgende maanden de gesprekken kunnen worden gevoerd. Dit probleem sleept al jaren aan, er moet eindelijk een oplossing worden gevonden.

De bodemsaneringen zullen in kaart worden gebracht. U hebt me dat vorig jaar ook al eens gezegd. Ik hoop dat men daaraan doorwerkt. Ik weet dat dit niet het allergrootste probleem van de schoolbesturen is, maar voor wie ermee wordt geconfronteerd, is het wel degelijk een

ernstig probleem. Hetzelfde geldt voor de archeologische onderzoeken. Ik wist niet dat er maar één geval is. Men heeft een goede oplossing gevonden. Indien zich nieuwe problemen zouden aandienen, dan hoop ik dat men bij het uitwerken van een oplossing dezelfde creativiteit aan de dag legt.

Ik vat samen. De problemen zijn ernstig. Indien u nog deze legislatuur een tweede inhaaloperatie wilt doen, dan moet u snel maar niet overhaast van start gaan. Samen met u hoop ik dat de problemen in verband met DBFM en Eurostat snel kunnen worden weggewerkt en dat DBFM snel operationeel kan worden. Voor de scholenbouw is het niet vijf voor, maar vijf na twaalf. Daarom doe ik een oproep om er dringend werk van te maken. Kijk ook hoe u binnen de begroting Onderwijs nog extra middelen kunt vrijmaken voor de reguliere financiering. Als u dat niet doet, dan krijgen we geen wachtlijst van 10 jaar, maar een van 25 jaar.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer De Meyer werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Interpellatie van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de oprichting van een nieuw type in het buitengewoon onderwijs, speciaal voor kinderen met een autismespectrumstoornis (ASS): type 9 - 220 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, collega's, mijn interpellatie is ingediend op 9 september 2011 om 11.33 uur. Minister, we hebben uw brief ontvangen op 9 september om 12.03 uur. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik heb het gezien. Misschien zijn er een aantal vragen in mijn interpellatie die in de brief behandeld worden. Maar mijn interpellatie is een kwartier vroeger ingediend.

Minister Pascal Smet: Ik had het begrepen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik ga toch mijn volledige interpellatie houden. Ik heb uiteraard uw brief gelezen, maar de meeste van mijn vragen zijn nog altijd terecht. In de brief staat niet veel uitleg. Er staat dat u zich beschikbaar houdt om hierover in het parlement een bijkomende toelichting te geven. Misschien moeten we daarna nog eens een uitgebreid debat voeren over het ontwerp van decreet Leerzorg.

Minister, leerzorg, het plan dat het buitengewoon onderwijs moet hervormen, komt er voorlopig niet, zo stond in de krant. In afwachting van een nieuw plan hebt u enkele dringende maatregelen genomen, waarvan de belangrijkste de oprichting is van een nieuw type in het buitengewoon onderwijs, speciaal voor kinderen met ASS: type 9, met een speciale omkadering en een lestijdenpakket.

Vandaag belanden kinderen met ASS soms onterecht in de klas bij gehoor- (type 7) of gedragsgestoorde (type 3) kinderen. Hoeveel kinderen er in aanmerking zullen komen, is niet duidelijk. Wetenschappelijk zou 0,6 procent van de bevolking autisme hebben, maar in het onderwijs zitten er 2 procent. Een betere monitoring is nodig om te weten of kinderen wel het juiste 'label' krijgen.

Als het meezit, zou type 9 volgend schooljaar van start kunnen gaan, aldus Peter Vermeulen van het kenniscentrum Autisme Centraal. Hij zegt dat er niet veel zal veranderen omdat er al creatief werd omgesprongen met de verschillende types.

In Klasse staat daarentegen dat hoe, wanneer en waar het nieuwe type wordt georganiseerd, nog niet duidelijk is. Er zou ook een nieuw 'inclusienetwerk' komen waar ouders, scholen en centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) met hun vragen terechtkunnen als ze toch naar het gewoon onderwijs willen gaan. Dit inclusief onderwijs is volgens het VN-verdrag immers een recht, tenzij er onredelijke aanpassingen moeten gebeuren. U wenst eerst meer duidelijkheid over wat onredelijke aanpassingen zijn voor u verder gaat met het al dan niet implementeren van het VN-verdrag.

Ook het aanbod van onderwijs voor zieke kinderen wordt uitgebreid en er komt meer ondersteuning voor de doventolken.

Of het ontwerp van decreet Leerzorg hiermee definitief of tijdelijk wordt opgeborgen, is nog steeds niet duidelijk. Tijdens de commissievergadering van 10 mei jongstleden antwoordde u nog aan collega Helsen op haar vraag over de resultaten van de resonantiegroepen dat er synthesenota's waren opgemaakt met de standpunten van de koepels, het gemeenschaps-onderwijs, de onderwijsvakbonden en het Vlaams Ouderplatform, en dat die teksten op relatief korte termijn ter beschikking zouden worden gesteld. De regering zou in de komende weken een duidelijke beslissing nemen over de richting in het dossier leerzorg, waarvan we nu kennis hebben genomen, en dan zou worden teruggekoppeld naar de commissieleden. Minister, ik heb uw brief wel ontvangen, maar de teksten van de resonantiegroepen werden bij mijn weten niet overgemaakt, hoewel dat in uw antwoord stond. De pers moet die wel gekregen hebben, of heeft een artikel opgesteld op basis van de brief die u ook aan ons hebt bezorgd.

Het dossier leerzorg werd al in 2008 door Frank Vandenbroucke op de sporen gezet. Tijdens de vorige legislatuur had de Vlaamse Regering 70 miljoen euro ter beschikking voor dit dossier. In de huidige legislatuur is voor dit dossier in niets voorzien. De financiering van het nieuwe type 9 is dan ook onduidelijk.

Minister, betekent het invoeren van een nieuw type 9 het definitieve einde van het ontwerp van decreet Leerzorg? Komen de resonantiegroepen nog bij elkaar om daarover te beslissen? Uit uw brief kan ik opmaken dat er nog geen algemeen draagvlak is. Uiteindelijk zou er echter toch eens een consensus moeten ontstaan. Iemand zal ooit eens de knoop moeten doorhakken. Komt dat ontwerp er nog, of niet? Op langere termijn is het niet duidelijk. We kunnen nog twintig jaar wachten.

Ik heb uit uw brief begrepen dat over bijna niets een consensus bestond. Enkel over een aantal deelaspecten was dat het geval. Volgens mij zal die consensus niet bereikt worden, hoelang we ook nog vergaderen. Uiteindelijk moet iemand de knoop doorhakken en zeggen of we met het ontwerp doorgaan.

In 2008 was er een voorontwerp. U zou ook een antwoord geven in verband met de onduidelijkheden die er nog zijn. Ik vraag me af of we zo lang moeten wachten om bepaalde zaken te weten. Zo zijn er onduidelijkheden over de basis van de financiering van scholen, de individuele ondersteuning, zijn er juridisch-technische vragen enzovoort. Maar het voorontwerp dateert al van 2008. Ik vraag me af waarover eigenlijk gediscussieerd wordt. We zijn al drie jaar bezig. Er moet toch al enige vooruitgang zijn.

Voor mij is het allemaal zeer vaag en zeer onduidelijk. De dringende maatregelen, zoals inzake de kwaliteitsvolle diagnostiek, moeten uiteraard genomen worden. Men had echter toch al veel verder kunnen staan.

Wat waren de juiste conclusies van de resonantiegroepen in dit dossier? De teksten werden ons nog altijd niet overgemaakt. Zijn er conclusies of zijn er helemaal geen, tenzij dat er geen overeenkomst is en dat er verder niet meer over gesproken wordt?

Hoe, waar en wanneer zal het nieuwe type 9 ingevoerd worden? Klopt het dat het volgend jaar al kan worden ingevoerd of is er een langere termijn nodig? Als het volgend jaar wordt ingevoerd, moeten er zeer snel concrete maatregelen worden genomen. Welke andere maatregelen heeft de Vlaamse Regering genomen? Daarover heb ik in uw brief kunnen lezen, maar misschien kunt u nog enige uitleg geven.

Hoe zult u het VN-verdrag, dat het recht op inclusief onderwijs inhoudt, implementeren in de nieuwe visie? Wanneer zult u antwoorden hebben op de vraag wat onredelijke aanpassingen zijn? In uw brief verwijst u ook naar aanpassingen die moeten gebeuren in het Inschrijvingsdecreet. We moeten het echter nog goedkeuren. Moet dat decreet dan worden aangepast?

In uw brief staat: “(...) de bevoegdheden, de samenstelling en de gevolgen van de beslissingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten aanpassen onder rechtsbescherming, bij inschrijving in het gewoon onderwijs te versterken.” Moet dit opnieuw worden aangepast in het decreet, of is het voorliggende ontwerp voldoende aangepast?

In welke middelen zult u voorzien voor deze nieuwe maatregelen?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik wil eerst en vooral pleiten voor een grondig parlementair debat, met een verslag van wat er is gebeurd in die resonantiegroepen. Ik vond het onbegrijpelijk en schokkend dat een dergelijke beslissing, over een decreet waarover al zo lang wordt gediscussieerd, ons in de vakantie, tussen de soep en de patatten, heeft bereikt. Ik wil een grondig parlementair debat over het afvoeren of het op de lange baan schuiven van het ontwerp van decreet Leerzorg. Die beslissing blijft voor mij onbegrijpelijk en onaanvaardbaar.

Minister, ik heb uw brief met uw motivatie ontvangen. U haalt daarin vooral het draagvlak aan als argument. U stelt dat er onvoldoende draagvlak is bij de onderwijspartners en dat u daarom hebt beslist het decreet af te voeren. Dat argument is niet aanvaardbaar en niet geldig. Het gaat bij mij niet om een sentiment of een opinie. Het is ondertussen door een zeer belangrijke uitspraak bevestigd: de uitspraak in verband met het aantal tolkenuren voor dove leerlingen. In beroep werd bevestigd dat dove leerlingen die het gewone onderwijs willen volgen dat recht hebben en dat de overheid ervoor moet zorgen dat ze voldoende tolkenuren krijgen. Men mag zich niet verschuilen achter argumenten die stellen dat het organisatorisch moeilijk is of dat het financieel niet lukt: men moet zoeken naar manieren om redelijke aanpassingen te doen, en die moet men dan ook doorvoeren. Dezelfde redenering doet zich voor in verband met het inschrijven van leerlingen in het gewone, inclusieve onderwijs. Het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap, dat wij hebben geratificeerd, stelt dat inclusief onderwijs een recht is en dat de overheid daarvoor moet zorgen, los van het maatschappelijk draagvlak dat er al dan niet is of zou kunnen zijn. De overheid moet ervoor zorgen dat dit maatschappelijke draagvlak wordt gecreëerd. Ik vind het heel terecht dat dit juridisch zo vastligt.

Minister, ik denk dat u dit weet. Uit uw brief kan ik afleiden dat u het inschrijvingsrecht steviger zult verankeren. U schrijft ook dat u een nieuw basisartikel zult uitwerken over het inschrijvingsrecht, conform de terminologie van het VN-verdrag. Ik was blij dat dit in uw brief stond en ik hoop dat het er inderdaad zal komen. Maar het verontrust mij dat u zegt dat er nog onderzoek moet worden afgewacht. Kunt u mij bevestigen dat dit klaar zal zijn in de lente of de zomer van 2012? Betekent dit dat het niet meer zal kunnen worden geregeld in Onderwijsdecreet XXII waarin u, zoals ik heb begrepen, de meeste zaken zou willen regelen? Dit zou betekenen dat het recht op inclusief onderwijs nog twee jaar niet zal kunnen worden

uitgeoefend op de manier waarop het zou moeten. Leerlingen met een beperking zullen nog twee jaar kunnen worden gediscrimineerd, zoals de uitspraak van het hof van beroep het stelt. De overheid zal zich nog twee jaar kwetsbaar opstellen voor verdere rechtszaken. Minister, ik vrees dat die er zullen komen. Ik vrees dat de uitspraak van het hof van beroep in verband met de tolkenuren een precedent zal scheppen voor verdere rechtszaken.

Minister, ik vraag mij af hoe u dat zult aanpakken. Doordat er geen parlementaire discussie is geweest, heb ik heel veel vragen over het afvoeren van het decreet Leerzorg en de gevolgen daarvan.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Ik sluit mij aan bij de vragen van mevrouw Van Steenberge om de heel eenvoudige reden dat het dossier Leerzorg niet nieuw is. In de interpellatie werd al aangegeven dat voormalig minister Frank Vandenbroucke het dossier in 2008 startte. Het is binnen Onderwijs een zeer belangrijk item omdat het gaat over mensen die deze zorg absoluut nodig hebben. Het gaat over de meest kwetsbare groep die we in Onderwijs kunnen tegenkomen.

In de brief, die ik aandachtig heb gelezen, staat dat op dit moment het dossier Leerzorg eventjes van de baan is. Ik zou zeggen: veilig opgeborgen in de koelkast. Maar ik lees: “in afwachting van de invoering van de leerzorg op langere termijn”. Ik neem aan dat er dus een vervolg op komt. De extra ondersteuning voor de doventolken en de zieke leerlingen is natuurlijk een stap in de goede richting, maar het gaat veel verder dan dat. Ik ben het ermee eens dat het dossier Leerzorg een zeer belangrijke plaats binnen Onderwijs heeft.

Wat is de inhoud van de verslagen van de resonantiegroepen? Hoe wordt er verder mee omgegaan? Uiteindelijk zijn er nog heel wat onduidelijkheden en vragen, niet alleen bij de mensen die moeten omgaan met die leerlingen, maar ook bij de leerlingen zelf en bij hun ouders, die tot vandaag in de kou blijven staan.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik begrijp de collega's die zeggen dat dit op termijn geen structurele oplossing is, en dat we dit op een andere manier moeten aanpakken. Anderzijds waarderen heel wat mensen in het onderwijsveld deze pragmatische oplossing, die geen oplossing op lange termijn is.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik volg mevrouw Meuleman in haar standpunt. Er zijn in deze commissie al veel vragen gesteld over leerzorg en die werden altijd verwezen naar het op til zijnde Leerzorgdecreet. We hebben nooit een antwoord gekregen op die vragen.

Minister, ondertussen wisten we al enkele maanden dat er niet veel terecht zou komen van dat decreet. U hebt altijd gezegd dat u het moet voorleggen aan de Vlaamse Regering, maar we wisten dat het er niet zou komen. Daarom is het jammer dat die brief in de vakantie komt, en dat we er niet direct op kunnen repliceren, want dat hadden we met veel plezier gedaan.

De resonantiegroepen, die bestaan uit mensen van het middenveld, hebben neen gezegd, en dat is het dan. Dat is een vreemde manier van werken in een parlementaire democratie. Het is vreemd dat ze neen zeggen, en dat het dan afgesloten is. Ik ben het daar niet mee eens en ik zou graag inzage krijgen in de verslagen van de werkgroep en wil er graag een debat aan wijden. Onze agenda is al heel druk, maar dit is zo belangrijk dat het er maar bij moet.

Mijn vragen gaan in dezelfde richting als die van mevrouw Van Steenberge. Gaat het alleen over het lager onderwijs, of ook over kleuters en het secundair onderwijs? Wanneer zal het in werking treden?

Ondanks de bemerking van de heer De Meyer, die ik begrijp, heeft mevrouw Helsen in deze commissie vaak aangedrongen op vooruitgang van dit decreet Leerzorg.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: In verband met de vakantie wil ik het volgende zeggen: de Vlaamse Regering werkt meestal tot rond 21 juli. We nemen beslissingen wanneer de dossiers rijp zijn om te worden beslist. Dit dossier was rijp om te worden beslist rond 21 juli. Ik heb mijn belofte gestand gedaan. Ik heb het op 6 september eerst uitgelegd aan de betrokkenen in de resonantiegroepen. Op diezelfde dag heb ik ook het parlement ingelicht. Natuurlijk zijn we op 6 september al terug begonnen, dat kunt u me niet kwalijk nemen. Ik begrijp dat u zegt dat u dan in reces was. Ik hoop dat u begrijpt dat wij beslissingen nemen als de dossiers daar rijp voor zijn.

In de brief hebt u ook kunnen lezen dat ik ter beschikking sta van het parlement om daarover te discussiëren. Het is voor mij geen probleem om dat te doen. Misschien had deze interpellatie moeten worden uitgesteld, maar ik meng me niet in de parlementaire werkzaamheden.

Het ontwerp van decreet Leerzorg is niet afgevoerd. Bij de start van deze regering hebben we gezegd dat aan mij als minister van Onderwijs wordt gevraagd om na te gaan of er een draagvlak kan worden gevonden voor het invoeren van dit ontwerp van decreet Leerzorg, en als dat draagvlak er was, dat we het zouden invoeren. Dat is de afspraak die bij de regeringsvorming is gemaakt.

U hebt met mij kunnen vaststellen dat de vakbonden mij gezamenlijk een brief hebben geschreven, die ze in elk van hun bladen hebben gepubliceerd, waarin ze vinden dat er geen draagvlak is. Bij de andere partners was er een verschil. Ik verheer niet dat het mijn bedoeling was om een kaderdecreet te maken voor leerzorg, om nadien met aanbouwdecreten te werken om dat 'au fur et à mesure' uit te voeren. Ik heb helaas moeten vaststellen dat er geen eensgezindheid over was.

Dan kon ik twee dingen doen. Ik kon er toch mee doorgaan en mijn wil opleggen. Dat zou dan heel wat energie kosten, energie die we in de komende weken en maanden nodig hebben voor andere dossiers, zoals de cao-onderhandelingen, de hervorming van het secundair onderwijs, het Vlaams syndicaal statuut en het leerkrachtenloopbaanpact. We hebben in de Vlaamse Regering gekozen om onze energie daaraan te besteden, en dit niet af te voeren maar uit te stellen, hopen dat er een draagvlak zou ontstaan.

De mensen op het terrein moeten oplossingen krijgen voor hun problemen en knelpunten. Die oplossingen reiken we nu aan. In de komende weken en maanden nemen we 22 beslissingen, de meeste daarvan in OD XXII. Dat zal dus niet meer zo heel lang duren. Zo zetten we belangrijke stappen in de juiste richting.

Mevrouw Meuleman, als u de tekst leest, zult u merken dat sommige essentiële zaken worden opgenomen. We zullen inderdaad nog een debat hebben over wat redelijke aanpassingen zijn. Daarvan moeten we nog een omschrijving geven. Vlaanderen heeft net als België het VN-verdrag aanvaard, dus zijn we daaraan gebonden. Die principes zijn er, en rechtbanken kunnen altijd optreden, of we een decreet hebben of niet. Dat is eigen aan onze democratische rechtsstaat. Dat zal ook altijd gebeuren. Het is niet omdat we een definitie hebben of omdat we het brede leerzorgkader zouden hebben, dat een rechtbank geen uitspraak meer zou hebben gedaan. Die mogelijkheid zou ook hebben bestaan en worden gebruikt in die hypothese. Dit wil ik duidelijk zeggen.

Nogmaals: het omvattende leerzorgkader zal niet afgevoerd worden. Alleen is het draagvlak er nu niet. Misschien zal dat nog komen tegen het einde van deze legislatuur of in de volgende legislatuur. Misschien zullen de geesten nog rijpen. Misschien kan uit die gerijpte geesten ook nog een ander kader komen. Wie weet, evoluties zijn nooit uit te sluiten.

We gaan de resonantiegroepen niet meer op een systematische basis laten samenkomen. We zullen ze wel nog informeel consulteren over de 22 maatregelen die we zullen nemen. Nadien zal er uiteraard een formeel besluitvormingsproces komen, waar in het bijzonder de sociale partners bij zullen komen.

Voorzitter, ik stel voor dat ik het hierbij laat. Ik zou nu al uitvoerig en in detail kunnen antwoorden, maar we kunnen dat ook uitstellen tot een later moment, om daar dan een apart debat over te voeren.

De voorzitter: Als de teksten van de resonantiegroepen aan de commissieleden bezorgd worden, zullen we misschien wel meer informatie hebben om het debat ten gronde te voeren.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Dat is nu net mijn vraag. Zullen wij die teksten krijgen? U hebt dat de vorige keer zo beloofd: zodra de verslagen er waren, zou u die overmaken aan de commissieleden. Die teksten zijn er blijkbaar, maar wij hebben ze niet gekregen.

Minister Pascal Smet: We moeten nog eens bekijken in welke vorm we dat gaan doen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Dan zou ik wel graag nog een antwoord krijgen op mijn specifieke vraag over het nieuwe type 9. Over leerzorg zelf zullen de meeste collega's wel een apart debat willen.

Minister Pascal Smet: De streefdatum voor type 9 is september 2013. De bedoeling is dat OD XXII voor de zomer wordt goedgekeurd. Dan kun je moeilijk van de scholen verwachten dat het in september 2012 al allemaal klaar is. En dus is de streefdatum redelijkerwijze september 2013.

De voorzitter: Laten we dan afspreken dat de verslagen van de resonantiegroepen aan de commissieleden bezorgd worden en dat we dan enkele uren uittrekken om op basis daarvan het debat te voeren. (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de hygiëne in schoolgebouwen
- 2581 (2010-2011)**

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, ik had deze vraag om uitleg al ingediend voor het zomerreces, maar ik heb ze toen uiteindelijk niet meer kunnen stellen.

In juni hebben in Vilvoorde een aantal stedelijke basisscholen de onderwijsinspectie over de vloer gekregen. De controle was gericht op de leefbaarheid, de veiligheid en de hygiëne in de schoolgebouwen. Ik zal niet specifiek ingaan op de verslagen voor die scholen, maar het stond wel vast dat de infrastructuur en de inrichting niet meer voldeden aan de huidige comfort- en veiligheidseisen. Pijnpunten waren in het bijzonder de tekortkomingen op het vlak van hygiëne. Dat is helaas ook vaak in andere scholen het geval.

Vorig jaar bleek ook uit de cijfers die het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) vrijgaf dat 30 procent van de schoolkeukens onvoldoende scoorde bij de hygiënecontroles. Op een vraag die ik u vorig jaar stelde over die cijfers, antwoordde u dat u zou nagaan of de wetgeving wel voldoende is afgestemd op scholen. U was het ermee eens dat deze kwestie met het agentschap en de federale overheid globaal moest worden besproken.

Minister, een goede hygiëne en een goede leefomgeving zijn erg belangrijk in een schoolomgeving, zowel voor de kinderen als voor het onderwijzend personeel en alle andere personeelsleden. Veel scholen hebben moeilijkheden met het behalen van de algemene hygiënenormen. Op welke manier worden scholen, die vaak over een verouderde infrastructuur beschikken, ondersteund en begeleid bij het behalen van de normen? Hebt u

intussen overleg gepleegd met het FAVV en de federale overheid over de gehanteerde aanpak en de opgelegde normen voor de controles van voedselveiligheid in scholen?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: De problematiek van gezondheid, hygiëne en scholen is inderdaad heel belangrijk. Ik had ook een vraag ingediend over een problematiek die daarbij aansluit, maar heb die inmiddels schriftelijk gesteld.

Mijn bezorgdheid gaat specifiek over de loden drinkwaterleidingen in de Vlaamse schoolgebouwen. U weet dat de normen vanaf 25 december 2013 zeer terecht strenger worden. Dat geldt uiteraard niet alleen voor de watermaatschappijen, maar voor alle officiële gebouwen waar nog loden leidingen zijn. Het is begrijpelijk dat die er in heel wat schoolgebouwen met een vrij oud patrimonium nog zijn.

We moeten de gezondheidsrisico's hiervan niet overdrijven, maar ze zijn er wel. Het wordt vooral afgeraden om water te gebruiken dat enige tijd, bijvoorbeeld een hele nacht of een heel weekend, heeft stilgestaan in loden leidingen. Heel typisch aan schoolgebouwen is natuurlijk net dat die leidingen niet worden gebruikt tijdens het weekend of in vakantieperiodes. Op zulke momenten kunnen die risico's wat hoger zijn.

Minister, kan die problematiek specifiek voor onderwijs eens in kaart worden gebracht? Indien er extra maatregelen moeten worden genomen op vlak van sensibilisatie of middelen, kunt u daar dan tijdig het nodige voor doen?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister, ik wil even polsen naar de beloften die u had gemaakt naar aanleiding van mijn vraag van verleden jaar en het jaar voordien over het opstellen van een Vlaamse regelgeving die met onderwijs te maken heeft, maar in eerste instantie niet op onderwijs gericht is. Het FAVV is inderdaad federaal. U had beloofd om ook binnen de Vlaamse Regering na te gaan of de regelgeving die indirect in scholen wordt toegepast, voldoende aangepast is aan onderwijs. Is er nieuws op dat vlak? Wat is de betrokkenheid van uw administratie?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Poleyn, ik moet nakijken hoever het daarmee staat.

Een aantal scholen hebben inderdaad te kampen met problemen inzake algemene hygiëne. Dat heeft zeker niet alleen te maken met een verouderde schoolinfrastructuur. Ook in oudere gebouwen kan en moet er voldaan worden aan de minimale eisen wat hygiëne betreft.

Bij haar toezicht hanteert de onderwijsinspectie hierbij een controlelijst op het welzijnsbeleid. Op basis van die controlelijst worden aanbevelingen of tekorten geformuleerd. De onderwijsinspectie voert een marginale controle uit met betrekking tot de voorwaarden op het gebied van hygiëne, veiligheid en woonbaarheid. Dat betekent dat zij onderzoekt of de materieel bevoegde overheden geen tekortkomingen hebben vastgesteld en of alle wettelijk vereiste attesten zijn afgeleverd.

Specifiek voor de controle van de voedselveiligheid wordt nagegaan of de school al dan niet beschikt over een toelating van het FAVV voor de fabricage en/of in de handel brengen van voedingsmiddelen en of die vergunning al dan niet is vervallen. In de regelgeving betreffende de voedingsmiddelenhygiëne is duidelijk gesteld dat de erkenning, toelating en controle gebeurt door het FAVV en niet door het Departement Onderwijs.

Het behalen van de hygiënenormen is in de eerste plaats een opdracht van de school zelf. De specifieke ondersteuning en begeleiding voor het behalen van die normen moet vanuit gespecialiseerde diensten worden aangeboden, al dan niet in samenspraak met schoolbesturen en begeleidingsdiensten of koepels. We verwijzen hierbij naar artikel 4 van het decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs, dat stelt: 'Elke onderwijsinstelling is, rekening

houdend met haar pedagogisch of agogisch project, ervoor verantwoordelijk kwaliteitsonderwijs te verstrekken en het geboden onderwijs kwaliteitsvol te ondersteunen.' Dat betekent duidelijk dat de school als eerste verantwoordelijk is voor het realiseren van de formele verplichtingen met betrekking tot de aspecten van hygiëne en milieuzorg.

De onderwijsinspectie is belast met een marginale controle. Het is niet haar taak om acties te ondernemen, noch om scholen te ondersteunen om te kunnen voldoen aan de vigerende hygiënenormen.

Ik heb nog geen overleg gepleegd met het FAVV over een schoolspecifieke aanpak inzake controles van de voedselveiligheid. Er werden ter zake nog geen initiatieven genomen. Ik sluit niet uit dat we dat op een bepaald moment zullen doen. Op dit moment hebben we echter veel ander belangrijk werk. In feite zou dat door de koepels moeten worden opgenomen met het FAVV. In feite moeten de scholen dat opnemen met de parlementsleden die de regelgeving opstellen.

We hebben ons geëngageerd om die onderwijstoets te maken voor Vlaanderen. Dat is federaal. We hebben van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO) een overzicht gekregen van alle regelgeving die er ter zake is. Als er een nieuwe Federale Regering is, zal ik al die onderwijsgebonden problemen samen ter sprake brengen. Het is dus eerst wachten op die nieuwe Federale Regering. We hebben geoordeeld dat het niet veel zin heeft om dat nu ad hoc te doen. We wachten op de nieuwe federale ministers. Ik zal hen dan met veel plezier en met jullie steun aanspreken.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er zijn op dat vlak dus nog niet echt veel initiatieven genomen. Indien u liever wacht op de nieuwe federale minister om het hele pakket te behandelen, heb ik daar begrip voor. Uit de ondertoon van uw antwoord meen ik te kunnen afleiden dat u het heel belangrijk vindt dat er een goede hygiëne en veiligheid is op de scholen. Ik volg de problematiek verder op en kom er eventueel later op terug.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de evaluatie van leerlingen bij het beëindigen van de leerplicht - 2600 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, ik dank u voor het feit dat ik hier tijdelijk asiel krijg als niet-onderwijsmens.

Minister Pascal Smet: We willen u ook permanent asiel geven hoor.

De heer Marino Keulen: Ik ben bereid om te werken en ik spreek Nederlands. *(Opmerkingen. Gelach)*

De voorzitter: Mijnheer Keulen, u hebt het woord over de evaluatie van leerlingen bij het beëindigen van de leerplicht. *(Rumoer)*

De heer Marino Keulen: Ik merk dat u wel een onderwijsmens bent, voorzitter, want u vat de koe bij de horens.

Ook een niet-onderwijsmens kan ideeën hebben over het onderwijs. De vraag om uitleg die ik heb ingediend, is eigenlijk spontaan komen opborrelen op het einde van het schooljaar. Ik merkte immers dat er doorheen de jaren weinig is veranderd. Jongeren voor wie het

middelbaar onderwijs eindigt, krijgen een rapport. Op zo'n rapport staan een aantal cijfers voor vakken: voor wiskunde, voor Nederlands, voor zedenleer of godsdienst ... Degenen die geslaagd zijn, hebben dan een rapport met cijfers, en op het rapport van degenen die het minder goed hebben gedaan, staat er dan ook wat commentaar bij, maar dat is het dan.

Ik heb zelf geen kinderen, maar het frappeerde me des te meer. Ik heb het middelbaar onderwijs verlaten, niet in de tijd dat de dieren nog spraken, maar toch al een hele tijd geleden, namelijk in 1981. Ik vind dat er op al die tijd weinig veranderd is. We zijn ondertussen dertig jaar verder, en eigenlijk is er weinig gebeurd.

Collega's, ik maak nu gewoon even de stap naar het bedrijfsleven. We kennen het bedrijfsleven en de economie eerder als koel en rationeel, maar als je bekijkt wat er daar de jongste jaren is gebeurd op het vlak van hrm, is het duidelijk dat het besef is gegroeid dat mensen ontzettend waardevol zijn omdat ze ondertussen schaars zijn geworden op de arbeidsmarkt. Men is ontzettend bezig met de menselijke factor, met de zorg voor de grootste toegevoegde waarde. Vroeger deed een personeelsdienst niet veel meer dan mensen aanwerven, mensen betalen, mensen ontslaan en occasioneel een bedrijfsfeest organiseren. Vandaag zijn personeelsdiensten heel erg bezig met alles uit mensen te halen wat er in zit.

Als we de term assessment horen, dan denken we onmiddellijk aan de grote bobo's van onze Vlaamse overheidsinstellingen, maar vandaag doet men die in het bedrijfsleven ook onder het niveau van het kader. Men trekt een dag uit om van mensen een soort röntgenfoto te laten maken door een specialist. Men bekijkt wat de sterke punten, de zwakkere punten en de werkpunten zijn van de geïnteresseerde om op de werkvloer aan de slag te gaan. Op het einde van de dag krijgt de betrokkene een rapport gepresenteerd waar hij of zij iets aan heeft. Zo kan wie eerder verlegen of ongestructureerd in de communicatie is, op heel wat domeinen worden ingezet, maar wordt aangeraden om niet in de commerciële sector te werken of moet daartoe een aantal opleidingen volgen.

Minister, ik maak nu opnieuw de brug naar het onderwijs. Ik spreek gewoon vanuit de eigen ervaring. We hebben vandaag een leerplicht van twaalf jaar. In de praktijk is het zo dat mensen die 18 jaar zijn op het einde van hun middelbare school, vaak al vijftien jaar op school hebben gezeten. Op dat moment moeten de meest fundamentele keuzes worden gemaakt inzake de verdere schoolloopbaan. Dat gebeurt al op 12 jaar, maar zeker op 18 jaar, want dan beslissen ze of ze verder zullen studeren en wat ze zullen doen, of zullen stoppen met studeren en gaan werken of zelfstandige worden. Ze moeten het nog altijd doen met dat gewone rapport met de cijfertjes per vak en soms met wat commentaar erbij.

Minister, mijn vraag, mijn pleidooi, mijn bekommernis, mijn bede aan u is om die evaluatie toch iets breder te laten maken door de klassenraad en door mensen van het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB). Het is niet mijn bedoeling om die mensen nog extra werk te geven. Ik weet dat we al heel veel vragen vanuit de onderwijssector, want alle mogelijke maatschappelijke problemen worden finaal naar die mensen doorgesluisd. Ik denk toch dat we, zonder dat we die mensenodeloos belasten, en misschien ook in samenspraak met mensen uit het bedrijfsleven of uit het hoger onderwijs die ter zake ervaring hebben, kunnen komen tot een iets bredere evaluatie dan we vandaag kennen.

Minister, ik heb twee concrete vragen. Ik denk dat ik hiermee het punt maak inzake het probleem waarmee ik zat in het begin van onze vakantie.

Werd door u of door uw voorganger onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een meer kwalitatieve evaluatie van de leerling bij het beëindigen van het secundair onderwijs? Zijn daar desgevallend verdere initiatieven toe genomen?

Als dat niet het geval is – mij is het alleszins niet bekend als niet-onderwijsmens –, bent u dan bereid om dit onderzoek te laten uitvoeren en om te streven naar een meer kwalitatieve evaluatie bij het beëindigen van het secundair onderwijs?

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, mijnheer Keulen, het is een eer om u hier bij ons te hebben. U hebt een frisse kijk. Na een hele lange tijd in het onderwijs, zit ik hier nu toch al voor het derde jaar en we werken hier aan vele dossiers, maar ik ben het met u eens dat er misschien nood is aan een nieuwe evaluatie. Ik sluit me dus volledig aan bij uw betoog en ik wil uw vraag ook echt ondersteunen, maar we zullen natuurlijk eerst het antwoord van de minister afwachten.

Ik vraag me echter af of die nieuwe vorm van evalueren op het einde van het secundair onderwijs niet een beetje te laat komt. Ik meen dat we dit al veel vroeger moeten opstarten, zelfs al in het kleuteronderwijs. Kleuters zijn volgens mij in staat om zichzelf, samen met de kleuterleidster, voor een stuk te evalueren. Ik meen dat we in fases moeten werken: op het einde van de kleuterklas, op het einde van het zesde leerjaar ... Nu worden we in het kader van de oriëntering toch vaak geconfronteerd met de vragen welke richting de jongeren zullen volgen, welke studies ze zullen doen. Zeker de overgang van het lager onderwijs naar het secundair onderwijs is belangrijk, en dit voorstel kan misschien worden bekeken in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs.

Ik wil er heel kort iets aan toevoegen. Wij zijn onlangs met het Vredesinstituut twee dagen in Barcelona geweest, waar men een aantal projecten heeft in het kader van conflicthantering. Los van de inhoud van het project, hebben we een aantal technieken gekregen voor hoe kinderen in staat zijn zichzelf te evalueren en te analyseren, samen met de leerkrachten. Ik denk dat er bepaalde technieken bestaan in onze instellingen. Ik steun volledig de vraag om daar verder en dieper op in te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik wil de heer Keulen bedanken voor zijn vraag. Het is goed om in structuren en grote beleidsdomeinen zoals onderwijs eens externe input te krijgen. Mijnheer Keulen, u hebt een punt. Er is nu al veel. We hebben de rol voor de oriëntatie die in de scholen zelf ligt, we hebben de CLB's die als semi-externe partners daar ook een belangrijke rol in hebben. U geeft wel aan dat de hervorming van het secundair onderwijs of welke vernieuwing in het onderwijs ook, niet zozeer structureel moet gebeuren. Structuren zijn bijkomstig, hervormingen moeten vooral rond de mens draaien.

Ik heb wel sympathie voor uw bedenking. Ik denk inderdaad dat het op het einde van het zesde jaar niet slecht zou zijn dat een leerling op het rapport, ter informatie, of zelfs eventueel vrijblijvend, een breder palet zou krijgen dan wat er nu wordt geboden, niet alleen op basis van studieoriëntering, maar ook op basis van talenten. We hebben onlangs een zeer interessante toespraak gehoord van pedagoog Luk Dewulf die daar heel sterk mee bezig is en een aantal suggesties geeft om in het onderwijs mee te werken. Misschien kan ik de referenties ervan aan de minister geven.

Ik denk dat we dat een plaats kunnen geven in het ontwerp van decreet Leerlingenbegeleiding, waarvan het me niet duidelijk is wanneer dat wordt geagendeerd, maar het staat op onze agenda.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Mijnheer Keulen, welkom. Ik was verrast door uw vraag. Ik wil de vragen ondersteunen en ik ben nieuwsgierig naar het antwoord van de minister, maar ik wil toch een iets genuanceerder beeld brengen.

Mijnheer Keulen, u vergelijkt een rapport van het zesde jaar, na twaalf jaar van leerplichtonderwijs, met een assessment in het bedrijfsleven. Ik ben niet heel vertrouwd met het bedrijfsleven, maar u zegt dat daar een dag voor wordt uitgetrokken en op het einde van die dag heeft de werknemer een beeld van wie hij is, wat hij kan, waar hij aan moet werken enzovoort.

Mijnheer Keulen, collega's, vanaf de kleuterklas wordt daaraan gewerkt, bij de kleutertjes, bij leerlingen van de lagere school, in het secundair onderwijs. Als je naar een oudercontact gaat bij de kleutertjes, dan wordt er niet gepraat over wat uw kind allemaal kan, maar over hoe uw kind zich beweegt in de groep, of het eerder een eenzaat is of een leiderstype. Zo gaat dat voort gedurende vijftien jaar. Er zijn regelmatig oudercontacten waar over meer wordt gepraat dan over cijfers alleen. Cijfers zijn een aanleiding. Er wordt ook gepraat over de leerling, over de evolutie van die leerling, of er problemen zijn thuis. Een aantal scholen organiseert oudercontacten in het begin van het schooljaar, waar niet over cijfers wordt gepraat, want die zijn er nog niet, maar over hoe het kind de overgang naar het secundair onderwijs ervaart, hoe er moet worden bijgestuurd, waar men op moet letten enzovoort.

Mijnheer Keulen, ik heb begrepen dat uw vraag ruimer is dan louter de studieoriëntering. U vraagt dat een leerling op het einde van het zesde jaar een profiel krijgt van zijn persoonlijkheid. Ik spreek uit ervaring dat jaar na jaar tijdens oudercontacten en gesprekken met de leerling wordt gepraat met de leerling over zijn persoonlijkheid. Dat komt ook op het rapport en wordt in persoonlijke contacten besproken.

Ik kom tot het einde van het zesde jaar. Er zijn heel wat scholen waar gedurende het zesde jaar of de derde graad, wordt gewerkt aan studiekeuze. We blijven dan binnen de studiekeuze, wat te eng is volgens u. Maar bij het proces en de stappen die daarin worden gezet in het zesde jaar, komt ook de persoonlijkheid van de leerling ter sprake. Er zijn regelmatig gesprekken met de leerling. Nu word ik weer heel praktisch. We hebben het op het einde van het parlementair jaar gehad over het luxeverzuim en dat er zoveel tijd kruipt in deliberaties, het schrijven van de rapporten en het schrijven van commentaren daarbij. Daar kruipt heel veel tijd in voor de klasleraar, na de deliberaties die heel lang hebben geduurd. Ik begrijp de vraag, het zou fantastisch zijn als het zou kunnen en ik wil ook wel weten wat dat onderzoek oplevert. Maar als we de klasleraar dan ook nog eens een assessment moeten laten schrijven, dan vraag ik me af of dat niet heel veel wordt op dat moment, terwijl er al een procesevaluatie of een trajectevaluatie is geweest de voorbije zes of twaalf jaar. Dat neemt niet weg dat ik nieuwsgierig ben naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, ik heb de vraag van de heer Keulen met heel veel belangstelling gelezen. Op het ogenblik dat de volledige problematiek van de studiekeuze aan de orde is, niet alleen van het lager naar het secundair onderwijs maar ook van het secundair naar het hoger onderwijs, en de noodkreet van de universiteiten en hogescholen dat heel wat jongeren verkeerde keuzes maken, denk ik dat het voorstel dat hier vandaag wordt gelanceerd, in een of andere vorm misschien kan bijdragen tot het leren kiezen en het beter jezelf kennen. Ik begrijp uiteraard wat mevrouw Vermeiren zegt, namelijk dat er tijdens de schoolloopbaan wel over wordt gesproken en dat er dingen in een kader worden gebracht. Enerzijds denk ik dat dat heel erg schoolgebonden is. Anderzijds weet ik uit ervaring dat heel wat ouders niet naar dergelijke oudercontacten gaan en veel informatie zullen missen.

Ik ben benieuwd naar het antwoord van de minister. Ik heb hier al pleidooien voor oriëntatieproeven en dergelijke gehoord. Dit systeem zou misschien ook zijn nut kunnen bewijzen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ik kom ook niet uit de onderwijswereld. Een paar jaar geleden, toen ik hier ben begonnen, heb ik dezelfde bemerking gemaakt als de heer Keulen. Dit is een van de redenen waarom dit een uitgangspunt van de hervorming van het secundair onderwijs vormt.

We hebben hier niet enkel de leerlingenbeleiding en de oriëntering van de studiekeuze in opgenomen. We hebben hier ook uitdrukkelijk in opgenomen dat we een persoonlijk leerlingendossier willen aanleggen. Dit dossier begint te lopen in het kleuteronderwijs en

blijft tijdens het lager onderwijs en het secundair onderwijs groeien. We willen dit ook koppelen aan het beleid inzake de erkenning van elders verworven competenties (EVC) en aan het beleid met betrekking tot het persoonlijkeontwikkelingsportfolio. Als we dit allemaal samenvoegen, kunnen we op het einde een advies afleveren. Dit blijft natuurlijk een momentopname. In het onderwijs kan een assessment niet op dezelfde manier worden uitgevoerd als in het bedrijfsleven. Het gaat eigenlijk om een assessment dat twaalf jaar duurt. Als we alles samenvoegen, kunnen we het einde wel een meer gestandaardiseerd en meer gestroomlijnd advies leveren.

Dat maakt deel uit van de hervormingsplannen voor het secundair onderwijs. Op die manier willen we een betere studieoriëntatie tot stand brengen. We willen de ouders en in eerste instantie de jongeren melden wat goed is en wat kan worden verbeterd. Dat zit momenteel in de pijplijn. Dat is wat ik bedoel met de koppeling van het persoonlijk leerlingendossier aan het beleid inzake EVC en aan het persoonlijkeontwikkelingsportfolio. Het is de bedoeling dat mensen die in hun later beroepsleven kunnen meenemen.

Ik vind het voorstel van de heer Keulen zeer positief. We zijn dit eigenlijk nu al aan het concretiseren. Ik ben blij dat hier kamerbreed steun voor te vinden is. Ik ben het ook eens met de nuancerings die is aangebracht. Dit is vaak schoolgebonden. Bepaalde scholen houden nu al dergelijke dossiers bij. We moeten verhinderen dat er een eendagsassessment komt. Dit zou gewoon een welbepaalde opname zijn. Het onderwijs vormt echter een voortdurende begeleiding. Ik zou het een goede zaak vinden op het einde van die periode een uitgewerkt assessment te geven op basis van wat gedurende al die jaren is gebeurd. Hoe dat assessment tot stand moet komen, kan gedeeltelijk worden gestandaardiseerd.

Ik ben het eens met dit voorstel. Aangezien ik voel dat er veel steun is, zullen we dit met nog meer enthousiasme in de hervorming van het secundair onderwijs opnemen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Ik ben nog nooit ergens zo breed welkom geheten als in deze commissie. *(Opmerkingen)*

Ik dacht bijna dat we weer in de Vlaamse Regering zaten. *(Gelach)*

Ik ben uiteraard zeer tevreden met de toezegging van de minister en met de uitspraken van de andere sprekers. Dit is spontaan bij me opgekomen. Dat is de luxe van een parlementslid. Het mooie aan ons vak is dat we hier iets mee kunnen doen. Iemand heeft een idee, maakt daar een verhaal van en krijgt hier een forum bij de bevoegde instanties, bij de minister die verantwoordelijk is voor het onderwijs. Vandaag blijken heel wat mensen dat idee te onderschrijven.

Ik heb zelf geen kinderen, maar mijn medewerker wel. Ik heb de indruk dat dit vandaag meer gebeurt voor kleuters dan voor 18-jarigen die het einde van de middelbare school bereiken. Ik baseer me op mijn ervaringen met een aantal kinderen waar ik trots het peterschap van heb opgenomen. Ik heb het gevoel dat er sinds 1981 niet veel is veranderd. De leerlingen die op een behoorlijke manier zijn geslaagd, die toch ook een grote groep vormen, krijgen te horen dat het in orde is. Niemand wil tegenover hen moeilijk doen. De anderen krijgen wat werkpunten mee. Ik heb de indruk dat er op dat vlak nog wat werk aan de winkel is.

Ik beweer niet dat we de situatie in het bedrijfsleven moeten kopiëren. Ik heb daar trouwens geïnformeerd en ik had enigszins de indruk dat de consultants die zich met assessments bezighouden, vaak gebakken lucht verkopen. Mensen die dit nauwgezet opvolgen, hebben me echter verteld dat daar toch wel wat in zit. De mensen die deze 'röntgenfoto's' maken, beschikken over de vaardigheid om een vrij herkenbaar profiel van iemand op te stellen.

Dat geldt voor de mensen die verder willen studeren en voor de mensen die stoppen en aan de vooravond van hun intrede in de actieve wereld staan. Het moet iets breder dan louter een

studieprofiel zijn. Ze moeten op die manier enige ruggensteun krijgen. Die steun moet in de eerste plaats van thuis en in de tweede plaats van de school komen.

Indien wat de minister ‘het persoonlijk leerlingendossier’ noemt op dit vlak een toegevoegde waarde kan betekenen, kan ik dat enkel toejuichen. Ik ben zeer benieuwd hoe hij dit concreet zal invullen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik wil bij al dit enthousiasme toch enige voorzichtigheid aan de dag leggen. Ik verdenk de minister er niet van dat hij unilateraal vanuit de overheid zaken wil opleggen. In de praktijk gebeurt er in heel wat scholen echter al heel wat. Dat is zeker het geval in de derde graad. Dat vertrekt vaak vanuit het pedagogisch project van de school. Binnen het katholiek onderwijs valt dat soms onder de noemer van de bezinning. De betekenis van dat begrip is tegenwoordig veel ruimer dan vroeger. Het gaat er dan over wie iemand in deze maatschappij is en wie hij in de toekomst zal zijn.

Indien de overheid initiatieven zou nemen, verwacht ik natuurlijk dat de netten daar in zeer sterke mate bij zullen worden betrokken en dat samen zal worden bepaald wat de taak van de scholen is. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: De minister heeft net verklaard dat er veel enthousiasme is. De heer Keulen vraagt om onderzoek. Dat kan op zich nooit kwaad. De minister pleit voor een persoonlijk leerlingendossier. Heel veel scholen werken al met een heel goed leerlingvolgsysteem waarin alle persoonlijkheidskenmerken aan bod komen. Wanneer de leerlingen in het zesde jaar aanbelden, heeft men al een goed beeld van hen.

Ik begrijp uw vraag, mijnheer Keulen, naar een algemeen beeld op het einde van het secundair. U ziet een vergelijking met het bedrijfsleven. De vraag is op dit moment vooral heel praktisch. Wie gaat dat doen? In een bedrijf is dat de HR-manager. Wie doet dat op een school?

Toen ik vertrok in het zesde jaar, had ik een gesprek met het Psycho-medisch-sociaal Centrum (PMS). Ik zie me daar nog zitten, ik herinner me dat zeer goed. Na testen en overleg met de klassenraad hadden we dat gesprek. Ik weet nog goed wat daar gezegd is, en ze hebben de nagel op de kop geslagen. Iedereen kreeg zo’n assessment. De collega’s van mijn generatie zullen dat ook wel kennen.

Minister Pascal Smet: De klassenraad gaat dat doen.

De heer Marino Keulen: Klassenraad en CLB.

Minister Pascal Smet: Ja, klassenraad en CLB.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Ja, dat was vroeger ook het geval.

Minister Pascal Smet: Als dat nodig is.

Er bestaat enorm veel variatie. Er zijn enorm veel goede voorbeelden. Het hangt dikwijls af van toevalligheden, van personen. Natuurlijk zullen de scholen het moeten doen. Als overheid kunnen we wel opleggen dat ze het moeten doen. De invulling kunnen ze zelf kiezen. We kunnen minimumvoorwaarden opleggen en daarover in discussie gaan. Dat is de richting die ik prefereer. Als we dat doen, moet dat erkend worden door hogeronderwijsinstellingen en eventueel door arbeidsmarktindicatoren. We zijn bezig met het EVC-beleid, en dat overlapt elkaar. In die optiek moeten we nagaan of we niet kunnen verbeteren, en soms zullen we het moeten invoeren.

De heer Marino Keulen: Praktisch gezien zijn er altijd duizend-en-twee redenen om iets niet te doen. We moeten de praktische elementen wel in rekening nemen.

De voorzitter: We zullen het debat nog verder kunnen zetten in de toekomst.

Mevrouw Goedeke Vermeiren: De zaak zal onderzocht worden. Het is een open vraag: wie gaat dat doen? Daar zullen we wel uitkomen. *(Opmerkingen)*

Wel ja, onderzoek. Of u wilt er toch verder op gaan.

Nog één ding, mijnheer Keulen. U zegt dat de bedrijven alles uit de mensen willen halen wat erin zit: dat gebeurt ook in het onderwijs, hoor.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■